

DUCHOVNÉ OZVENY

„Vy sa nebojte! Viem, že hľadáte Ježiša, ktorý bol ukrižovaný. Niet ho tu, lebo vstal, ako povedal... A rýchlo choďte povedať jeho učeníkom: Vstal z mŕtvych...“ (Mt 28,5-7)

Mesačník farnosti sv. Martina z Tours - Suchá nad Parnou, Košolná, Zvončín

Ročník IV.

Apríl 2001

Číslo 4

Milí priatelia !

Asi všetci viete, že symboly Veľkej noci - vajíčko, zajac, kuriatko, ratolesť - to všetko sú znaky života, nádeje, rastu. Ľudí takmer všetkých kultúr a časov fascinovalo i naplňovalo vedomie, že život víťazí, že po zime prichádza jar, po čase vegetačného útlmu zas bude všetko pučať... Tento kolobeh prírody bol prirodzene posilou aj do ľudských ťažkostí, bol nádejou, že aj v nich raz bude víťaziť dobro, život. Životný príbeh Ježiša Krista, pripomínanie si jeho smrti a potom zmŕtvychvstania, je tiež o tejto nádeji. Ale kresťanstvo je súčasne niečím iné, nie je to len zjednodušená nádej: totiž Ježiš, o ktorom veríme, že je Boží syn, musel niesť kríž. Ako Boh, predsa nevysvetľuje pôvod utrpenia, ale sám ho nesie. Odborníci tvrdia, že tu je veľký rozdiel oproti iným náboženstvám. Máme Boha, ktorý je pre nás nádejou, ale súčasne nás učí uniesť veci, ktoré nám naložil na plecá život. Snáď môžeme aj povedať, že je pri nás v utrpeniach, aj keď to nemusíme práve cítiť

Milí priatelia, prijmite tieto riadky ako môj pôstno-veľkonočný vinš. Možno sa nás moderných ľudí až tak nedotýka prebúdzanie prírody, ale nádej potrebujeme. Nádej, že aj v našom svete môže víťaziť pravda, dobro, nové vzťahy, a to aj napriek tomu, že musíme dlhodobo niesť kríže.

Peter Cibira
správca farnosti

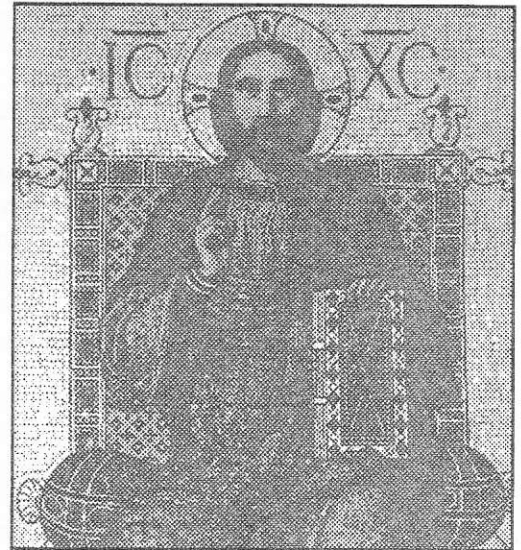
Rozprávanie s našim pútnikom p. Štefanom Chrenkom

V dnešnom čísle nášho časopisu by sme Vám chceli bližšie predstaviť p. Štefana Chrenku, ktorý sa už dlhé roky venuje organizovaniu MARIÁNSKYCH PÚTÍ. Táto činnosť ho naplňa a stala sa mu zmyslom života

- Kedy ste objavili dar organizovania púťí ?

Prvýkrát som sa dozvedel o Lurdskej Panne Márii v 26. alebo v 27. rokoch. Môj bývalý kolega p. Reifers mi dal prečítať knihu "S piesňou okolo sveta". Táto kniha ma veľmi oslovila a sám prezident Kennedy povedal, že mu dala viac ako všetky vysoké školy. V Suchoj nad Parnou som robil predsedu TJ a vtedy som sa bližšie zoznámil s našim duchov. otcom Martinom Ondrošom. Požičiaval mi knihy donesené z Talianska a veľkú pamiatku mám od neho a veľmi si ju vážim - môj prvý ruženec. Potom som začal robiť na železnici. Kolega Dominik Kostolanský veľký Mariánsky čiteľ organizoval púte do Poľska, Čiech, ale aj na Slovensku. Najskôr som s ním chodil v pokore a poníženosti v službe starším pútnikom - nosil som im tašky a pod. Týždeň pred Veľkým piatkom býva púť v Sloupe v Moravskom Krase a tu som sa vlastne prvýkrát modlil sv. ruženec. Potom nasledovali púte na Sv. horu... Zoznámil som sa s Julom Brockom, Františkom Vikartovským /bol tajne vysvätený za kňaza/ u nich sme sa stretali, tu som zistil, že mám organizačné schopnosti. Z pútnických miest ma najviac oslovovala Levoča, Turzovka, Morava. Bol som na púti v Lurdoch, vo Fatime. V r. 1987 som sa dozvedel o poľských pútiach. Najmä o 9 dňovej 300 km pešej púti z Varšavy do Čenstochovej. Spreádzal som pútnikov zo Slovenska a pochopil som, že toto je jedna z ciest, ktorá vedie do tej úzkej brány, ako hovorí Pán Ježiš. Panna Mária hovorí: prichádzajte v procesiách a modlite sa ruženec. Najmä v Lurdoch a potom aj vo Fatime povedala:

pokračovanie na strane 2

Úmysly Apoštolátu modlitby

Všeobecný:

Aby zasvätené osoby, verné svojmu osobitnému povolaniu, vyžarovali v súčasnom svete ducha evanjeliových blahoslavenstiev.

Misijný:

Aby oslava stého výročia Cirkvi v Rwande posilnila kresťanské bratstvo a urýchlila národné zmierenie.

Úmysel KBS:

Aby sme denne mysleli na to, že tak ako Kristus vstal z mŕtvych, aj my budeme vzkriesení z mŕtvych na konci sveta.

Čas odpúšťania

Chrám je prázdny,
len On v ňom zostáva.

Stiesnený s túžbou
za nás sa vydáva.

Ja prosím, Pane, teba
za všetky hriechy v nás,
ja viem, že prídeš Pane,
keď nastane Tvoj čas.

Nastane snáď raz,
veľkonočný čas.

Budeš trpieť Kriste,
hriechy odpúšťať nám zas.

L. Izakovičová

Starodávne zvyky na Veľkú noc.

Rozprávanie s našim pútnikom p. Štefanom Chrenkom

pokračovanie zo strany 1

Som Panna Mária Ružencová, robte pokánie, lebo veľa duší ide do zatratenia. Deti, ktoré videli zjavenie, boli zhrôzené z týchto výjavov.

- Vieme, že púte organizujete celý rok.

S Mariánskymi ctiteľmi sa stretám už od januára. Z našej farnosti pravidelne chodia pútnici do Filipova, kde uzdravila Panna Mária chorú Magdalénu Kadeovú. Táto púť má zvláštne čaro a Panna Mária sem pritiahla ľudí, ktorí k nej prichádzajú pravidelne aj v tomto zimnom období. Je to miesto na česko-nemeckej hranici. Za totality som zažil situáciu, keď nám v Českej Lípe pridali jeden vozeň, lebo len zo Slovenska išlo do Filipova 90 pútnikov. Podarilo sa nám spoločne obnoviť tradíciu nočného putovania zo Šluknova do Filipova. Ďalšie pútné miesta: Marianka, Šaštín, Levoča, Sv. Hora, Zarošice, Hostýn, Králiky, poľské pútné miesta...

- Ktoré pútnické miesto Vás najviac oslovuje?

Bez konkurencie je to Čenstochová. Tu som bol už viac ako 50-krát. Je to srdce Poľského národa a sám sv. Otec sa tu zasvätil Panne Márii a povedal tie pamätné slová: TOTUS TUUS! Pre každého, kto sa dostane na toto posvätné miesto, je to veľká milosť. Odohrávajú sa tu úžasné veci a stretávajú sa tu ľudia z celého Poľska od obyčajných ľudí po poľskú inteligenciu, ľudí z armády a zasväcujú sa Panne Márii. Poľské púte nemajú vo svete konkurenciu. Zúčastnil som sa aj púte v Litve, Viľne... Tie zážitky sa nedajú opísať. Ľudia nás vítajú chlebom a soľou, kvetmi, hrajú dychovky. Stalo sa nám, že v jednej rodine nás ubytovali 6 pútnikov. Celá rodina išla spať do stodoly a nás nechali spať v obývačke. Druhé najvýznamnejšie pútné miesto v Poľsku je Lichen. Teraz v máji ho navštívim 4-krát. Boli sme ohromení týmto miestom a najkrajšou krížovou cestou na svete. Končí nápisom na vrchu s 3 krížmi: "Keby nebolo tohto kríža a znaku, nebolo by Poľsko Poľskom a Poliak Poliakom. Oproti tejto krížovej cesty je prekrásna mariánska bazilika - najväčšia na svete. Je to dar Poliakov P. Márii.

- Ako sa s týmito Vašimi aktivitami vysporiadava rodina?

Problémy v rodine nemám. Povedal by som, že odlúčenie na pár dní skôr manželstvu prospieva. Návrat domov je vždy pekný, prichádzam pokojný, aj keď takýmto púťami predchádza veľa obetí, odriekania. Neraz som vyťažovaný na hraniciach únosnosti. Stalo sa mi, že o dva dni sa malo odchádzať na púť, všetko zaistené od ubytovania po stravovanie a chýbalo mi 10 ľudí. Kľáčiak som prosil Panu Máriu, aby mi pomohla vyriešiť aj tento problém. A vždy to dobre dopadlo.

Tieto púte patria medzi najkrajšie. Všetky púte sú obeť, pokánie, modlitba. Tak ako to žiada P. Mária. Je to radosť z toho, že môžeme odovzdávať Kristovu štafetu cez Panu Máriu.

- Vieme, že ste zakladateľom večeradiel.

Ešte za totality sa začalo pár nadšencov schádzať po rodinách aj v našej obci z celého okresu. Bolo to také spontánne, pomodlili sme sa ruženec, prečítali zo sv. písma, porozprávali sa, navzájom si pomohli. Viacerí z tohoto spoločenstva sa stali kňazmi, rehoľnými sestrami. V našej obci sú 2 večeradlá. U p. Silnej Anny a p. Lošonskej

Bernardíny. Program na tieto večeradlá nemusíme vymýšľať, zistil som, že ich vedie Panna Mária. Teraz keď začína 3 tisícročie ma stále prenasledovala myšlienka, urobiť niečo viac pre Cirkev, pre seba. Vytipoval som si 12 obcí a každú poslednú nedeľu v mesiaci sa stretávame v niektorej z nich. Naším duchovným je otec Dušan - 33 ročný kňaz z Trstína - veľký Mariánsky ctiteľ. Najbližšie sa máme stretnúť v Bolerázi. Už teraz sa celá dedina veriacich teší, pripravuje na toto stretnutie. Viem, že týmto nezmením svet, ale je to niečo, čo ľudí zblízuje, oslovuje. Úžasná atmosféra bola na poslednom stretnutí u p. Polakovičovej v Dlhej.

- Ako vnímate mentalitu našej dediny? Zdá sa mi, že večeradlá akosi pretvárajú našu dedinu. Myslíte si, že Suchá sa dostane medzi tých, ktorí veria, že Pán Ježiš nás má rád a ochraňuje nás?

Myslím, že najväčší zázrak, aký môže byť, je obrátenie človeka a myslím si, že ľudia v našej dedine nie sú ani horší, ani lepší ako inde. Chodím po celom Slovensku a všade sú tie isté problémy. Keď príde mladý kňaz, pozdvihne celú obec a tak je to aj v Cirkvi, raz je hore, raz dolu. Viem, že mám veľa neprajníkov, nielen u nás ale aj niektorí kňazi hovoria, že P. Máriu máme aj doma, ale ja vidím len jednu cestu a to je cesta cez obeť a pokánie. Našiel som zmysel života v hesle modli sa a pracuj. To, čo na pútiach vyprosujeme, potom odovzdávam doma. Je úžasné vytvoriť spoločenstvo modliacich. Vždy sa snažím robiť pre iných. Nikdy ma nikto nepočul nadávať, hrešiť. Viem, že mám aj slabosti, ale podstatné pre mňa je, že viem, komu som uveril, ako povedal sv. Pavol.

- Aký máte názor na časopis Duchovné ozveny?

Chýbajú mi v ňom svedectvá a názory našich ľudí, z ich života, z našej farnosti. Náboženskej literatúry je dostať veľa. Viem, že aj ja mám rezervy a v budúcnosti by som chcel častejšie prispievať do Duchovných ozvien.

- Čo by ste chceli ešte dodať?

Podstatné je, aby sme milovali Boha. Nehľadali chyby na druhých. Púte robím na chválu a slávu Boha. Nie pre seba. Každý by si mal aspoň raz, dva razy do roka nájsť čas a ísť na púť. Osobne už 20 rokov obetujem všetku dovolenku Panne Márii. To je pokánie a obeť, keď ľudia deň, dva obetujú Bohu cez Panu Máriu. Vždy keď prichádzame ako pútnici, nesieme kríž a dve zástavy. Mariánsku a Vatikánsku. A nápis s heslom: **Cez Máriu k Ježišovi**. A to je podstata a zmysel môjho života.

PS: Pozývame Vás na najbližšiu púť, ktorú organizuje p. Chrenko do Poľska - Čenstochovej, najkrajšieho pútného miesta Lichenu, do Nepokalanova, kde pôsobil Maximilián Kolbe, Varšavy na hrob J. Popielušku a do srdca Božieho Milosrdenstva v Krakove, kde v kláštore pôsobila a je pochovaná sr. Faustína.

Púť je trojdňová.

Na ďalšie stretnutie a spoločné putovanie sa teší

pútnik a brat Štefan

Za rozhovor ďakujú: Hečková, Lastovičková, Tajcnárová

PhDr. et ThDr. MARTIN ONDROŠ

Dr. Martin Ondroš - farár, pôsobil v Suchej nad Parnou 38 rokov - od roku 1946 až do svojej smrti v roku 1984. Uvedomili sme si, že napriek tomu vieme o ňom veľmi málo a ostali sme mu veľa dlžní. Preto sme sa rozhodli priblížiť tohto výnimočného, ochotného každému pomôcť vo dne v noci, dobrého, obetavého, svedomitého, človeka, obyvateľa Suchej nad Parnou, nášho bývalého dušpastiera, našim farníkom. Miloval Pána Boha, bol veľkým ctiteľom Božského Srdca a mal veľmi rád aj svojich farníkov. Raz povedal jednému svojmu kolegovi, kňazovi vracajúc sa z ciest, že sa už veľmi teší na +svojich farníkov. Hovoril: "Vieš, aj sa mi nablížujú, aj ma neuposlúchnu, aj mi niekedy robia zle, ale mám ich veľmi rád. Sú to moji ľudia." Životopis sme získali z publikácie o Habovke - rodnej obci Dr. Ondroša, ktorý nám zaslal jeho synovec prof. Ludovít Lajčin z Púchova.

V roku 2001 si pripomenieme:

93 rokov od narodenia Dr. Ondroša,
66 rokov od jeho vysvätenia za kňaza
55 rokov od jeho príchodu do Suchej nad Parnou
17 rokov od jeho úmrtia

Narodil sa 7. 2. 1908 v Habovke. Otec Ján a matka Anna rodená Pavčová, sestra reverenda Andreja Pavču. Hlbokú zbožnosť a lásku k Pánu Bohu mu zaštepila šľachetná matka, sama hlboko zbožná a milujúca Pána Boha. Často mu hovorila o ujkevi Andrejovi a jeho kňazskom živote a o jeho kňazskej práci. Tak pripravovala vhodnú pôdu v srdci svojho syna pre kňazské povolanie.

A skutočne, Boh ho aj ku kňazstvu povolal.

Po skončení základnej školy v Habovke navštevoval nižšie gymnázium v Trstenej na Orave. Vyššie triedy s maturitou absolvoval v Košiciach (1929). Byval v biskupskom konvikte (výchovný ústav so spoločným bývaním a stravou), kde bol prefektom jeho brátranec Jozef Stevek. Na filozoficko-teologické štúdiá odchádza do Ríma, do Nepomucena, kde mu ujko rev. Andrej Pavčo základinou zaistil miesto. Odchádza ako bohoslovec trnavskej diecézy. Tu absolvuje filozofické štúdium a je promováný za doktora filozofie. Teologické štúdium pre podlomené zdravie v Ríme nedokončil. Keď prišiel z Ríma do Habovky, istý vážený habovský občan povedal bratovi Jozefovi: Jozef, richtuj dosky, rátam mu dva týždne." No s Božou pomocou a Jeho vôľou, telesná slabosť prešla a stal sa kňazom. Za kňaza bol vysvätený v Trnave 24.3.1935 otcom biskupom Dr. Pavlom Jantauschom. Svoje teologické štúdiá kompletizoval už ako farár, keď bol v Bratislave na teologickej fakulte promováný za doktora teológie.

Primície mal vo svojej rodnej Habovke hneď v nasledujúci deň 25.3.1935, na deň Zvestovania Panny Márie.

V dejinách Habovky to boli druhé primície, keď v rukách kňaza, habovského rodáka sa pri sv. omši stáva Slovo telom.

Prvá dispozícia - kaplán vo Veľkých Kostoľanoch. Potom v Hlohovci do roku 1939. Od roku 1939 je ceremoniarom, potom archivárom a nakoniec tajomníkom otca biskupa Dr. Pavla Jantauscha v Trnave. Tu na biskupskom úrade (počas druhej svetovej vojny) skrýval a tým zachránil viacerých spoľuobčanov židovského pôvodu pred transportom do koncentračného tábora.

V roku 1946 odchádza ako farár do Suchej nad Parnou. Sám ctiteľ Božského Srdca Ježišového - pomocou častého svätého prijímania duchovne obnovoval svojich veriacich. Veľkú pozornosť venoval zvlášť mužom a ako obetavý spovedník im dával zvláštne príležitosti sa vyspovedať. Kostol si udržiaval vo vzornom poriadku a nebolo roka, čo by niečo nezdokonaľoval a neobnovoval.

Ako člen celoslovenskej katechetickéj komisie horlivo a usilovne pracoval kolektívne i sám na príprave katechetických pomôcok a učebníc. Vtedy štátne orgány znemožňovali ich vydanie.

Veľmi miloval svoju rodnú Habovku. Kým mu žila mamička, chodieval domov častejšie. Po jej smrti - 28.7.1957 sa už poredšie prichádzal nakochať a zregenerovať svoje sily z krás rodného kraja i rodných ľudí.

V roku 1967 sa mu podarilo dostať vycestovacie povolenie a šiel do Ríma, kde bol prijatý sv. otcom Pavlom VI. na súkromnej audiencii 9. 8. 1967. Zomrel 5. 4. 1984 v 49 roku svojho kňazstva v Trnavskej nemocnici na obojstranný zápal pľúc. Pochovaný bol 9. 4. 1984 u nás v Suchej nad Parnou i za účasti rodiny a farníkov z Habovky.

Spomeňme si naňho v modlitbách!

-It-

PhDr. Martin Ondroš

V tomto roku si pripomínáme 55. výročie od príchodu vdp. PhDr. Martina Ondroša do Suchej nad Parnou.

Písať o p. farárovi Dr. Ondrošovi nie je ľahké. Bol to kňaz širokého rozhľadu, dobrý duchovný otec, znalec cirkevného práva i filozofie, autor viacerých prác...

Mal veľa priateľov i známych, ktorí neraz práve u neho nachádzali nielen útechu, ale aj porozumenie a ochranu. Nemožno tu uvádzať všetky jeho "akcie" na záchranu prenasledovaných a utečencov vrátane židov, hlavne v rokoch 1943-1946.

Poukážeme však na jeho prínos pri tvorbe mnohých podujatí, ktoré starostlivo a len medzi dôveryhodnými a na kňazstvo sa pripravujúcimi tak štedro a s láskou širil.

*Mnohé z prác sa zachovali v miestnom farskom archíve v Suchej nad Parnou, iné u jeho priateľov a známych. Rozpisoval ich strojom /prípadne dal iným písať./ boli to hodnotné a fundované práce, ako napr.: **Samson, David, Goliáš., Je hmota večná?., Pôvod Puďského tela S prof. Františkom Minarovýchom zostavil Katechizmus /132 strán/, Antropológia., Spytovanie svedomia., Synodus Episcoporum v r. 1977., Podobstvo o najatých robotníkoch., Pôvod náboženstva., Sväté birmovanie., rôzne kázne, úvahy, meditácie, katechizmus: **Dieťky v škole Ježišovej /viaz. kniha/., Vysluhovanie sv. Sviatostí., atď...** Vdp. farár Dr. Martin Ondroš zanechal testamentárne aj knihy pre farskú knižnicu. Jeho pôsobenie na všetkých miestach, či už ako kaplána, alebo na Biskupskom úrade v Trnave v r. 1938-1946 zanechalo nielen dobré spomienky, ale aj hodnotné duchovné prínosy. Bol verným kňazom Cirkvi sv., čo sa preukázalo aj tým, že musel opustiť Trnavu.***

Keď pred 55 rokmi prišiel do Suchej nad Parnou ako miestny farár; možno pôsobil dojmom oddeleného kňaza od veriacich. No nebolo to tak.

Pripomeňme si len generálnu opravu farského kostola sv. Martina /jeho patróna/ v r.1949. 13.novembra 1949 na 23.nedeľu po Sv. Duchu požehnal novomietnuté múry a vežu kostola Otec biskup Mons. ThDr. Michal Buzalka, pomocný biskup trnavský. O celej akcii sa zachovala "Pamätná listina", v ktorej p. Dr. Martin Ondroš, suchovský farár popísal priebeh prác, zaobstaranie materiálov, ba aj mená najviac zaslúžených pracovníkov na tejto rozsiahlej akcii na skráslení Božieho chrámu.

Dalo by sa pokračovať, ba veľa popísať o jeho pôsobení, o upevňovaní a povznášaní viery, katechizovaní...

Zachovajme si však jeho pamiatku a modlime sa za neho!

Martin Ondroš sa narodil 7.februára 1908 v Habovke /okres Tvrdošín/. Po gymnaziálnych štúdiách sa prihlásil a bol prijatý do trnavského seminára, kde študoval filozofiu a teológiu.

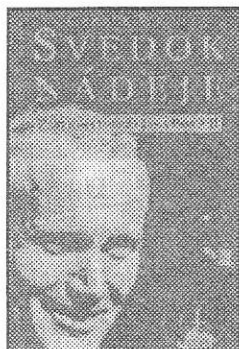
Ďalšie štúdiá si odbavil vo večnom meste v Ríme. 24.marca 1935 bol vysvätený na kňaza a onedlho získal aj doktorát cirkevnej filozofie v Ríme. Ako kaplán pôsobil vo Veľkých Kostoľanoch, od roku 1937 bol kaplánom v Hlohovci. V r. 1938 ho otec biskup Mons. ThDr. Pavol Jantausch povolal do bisk. auly za ceremoniaru. V r. 1940 bol bisk. archivárom, potom aj sekretárom, až po odchod do Suchej nad Parnou. Tridsaťosemročné pôsobenie v Suchej nad Parnou sa nedá opísať niekoľkými riadkami. Ale miestni veriaci preživali jeho prítomnosť ako "dobrého robotníka vo vinici Pánovej."

Zomrel 5.apríla 1984 a pochovaný bol 9.apríla na miestnom cintoríne.

Vdp. farár Dr. Martin Ondroš patrí medzi významných kňazov, pôsobiach v našej farnosti. R. I. P.

Hadián Radváni.

George Weigel: SVEDOK NÁDEJE I., II., III. Životopis pápeža Jána Pavla II.

Životopis pápeža Jána Pavla II. od amerického filozofa a teológa George Weigela je dielo hodné veľkosti a významu prvého slovanského pápeža vôbec, ktorého pontifikát je všeobecne označovaný za jeden z najvýznamnejších v dejinách cirkvi. Zároveň možno trojdielny životopis označiť aj za knižný monument vzhľadom na schopnosť autora všestranne a do detailov vykresliť ľudskú drámu, kňazský a teologický vývoj, ako aj rozhodujúce etapy pontifikátu "svedka nádeje", jednej z duchovne najinšpirujúcejších osobností uplynulého storočia. Weiglova biografická slovenskému čitateľovi prináša aj množstvo informácií, ktoré mu za desaťročia komunistického režimu neboli prístupné a otvára mu pohľad na mnohé udalosti druhej polovice dvadsiateho storočia. Za cenný možno považovať zasvätený a primerane kritický pohľad na "kuriálny svet" za múrmi Vatikánu - a pre tých, ktorí sa začínajú aj do "teologických" kapitol knihy, je cenné tiež poznanie, že aj o takýchto odborných témach sa dá písať prístupne a príťažlivo.

Necelé dva roky od pôvodného amerického vydania, ktoré vzbudilo hneď veľký svetový ohlas, dokázalo Vydavateľstvo Slovart predložiť slovenskému čitateľovi knihu, ktorá patrí k tomu najhodnotnejšiemu, čo sa v posledných rokoch dostalo na náš knižný trh.

Vykúpenie

*Ty, Mária, vidíš do srdca,
pozri na nás hriešnikov.
Modlíme sa k Tebe stále,
pritúl hladných pútnikov.
V každom slove lásku skrývaš,
Matka naša svätá,
nebojme sa zlého ducha,
veď je s nami späť.
Tys' trpela pod krížom,
keď Syna Ti pribili.
Srdce Tvoje krvácalo
a jeho s Tebou zabili.
V tom z neba zaznel mocný hlas,
to Otec vravel Synovi,
otvoril mu nebo celé
a Syn si sadol k Otcovi.
Preto Matka, povedz nám,
odkiaľ lásku stále máš,
toľko bólu v duši nosíš,
či miesto je tam i pre nás.
Mária, si svetlo v nás,
Syna si nám dala.
Lásku stále rozsievaš
medzi nás a Pána.*

L. Izakovičová

Ľudové zvyky na Veľkú noc v Suchej

Kvetná nedeľa:

Vynášanie Moreny nebolo zvykom.

Donášanie leta bolo a ešte aj je zvykom. Deti chodia z domu do domu, nesúc zelenú vrbovú ratolesť ozdobenú výduškami a retiazkami zo slamy a farebného papiera a spievajú:

Kvetná nedeľa, kdes' klúč podela,

ja som ho dala Svatému Juru.

Svatý Jur volá, zem sa otvára,

všelijaké kváci, až sa hora svieci, ruža fiala.

Sadzila som iskerku cez parkan,

nescela mi roscit, prez bozskej milosci,

háj, háj, zelený máj!

Sedzí pani v koši a pán sa jej prosí:

Daj babičko, daj vajíčko jedno, dve,

šak ci to máličko ubudne,

háj, háj, zelený máj.

Bucte tu babenky veselé,

však vám to letečko neseme.

Pekné, zelené, rozmarínové,

háj, háj, zelený máj!

Deti za odmenu dostanú vajíčka, koláče, peniaze. Svätenie bahniatok /jabrátok/ sa deje na veľkú omšu. Mladí i starí nesú do kostola k posväteniu bahniatka. Po posvätení prehlnú po jednom bahniatku, aby ich vrah nebolieval žalúdok.

Veľký piatok:

Deň umučenia Pána Ježiša. Na znak pokánia sa dodržiava prísny pôst. Skoro ráno, ešte pred východom slnka chodili sa ľudia umývať na potok, aby vrah boli zdraví, pekní a bystrí. Umývali aj dobytok. O polnoci zo Zeleného štvrtka na Veľký piatok chodia sa ľudia modliť na odľahlé miesta ku krížom. V pôste, najviac však cez tzv. veľký týždeň

robili chlapi po ulici hrmot rapkáčmi, aby vrah z domu vyhnali hmyz. Upomínali tým tiež na zviazanie zvonov.

Biele sobota

Zvony zostávajú zviazané počas celého dňa až do večerného zmŕtvychvstania. Je otvorený Boží hrob a k nemu sa chodia veriaci pokloniť. Voľakedy sa ešte aj v sobotu dodržiaval pôst. Pripravovalo sa tzv. stratené kura, ktoré sa nieslo do kostola posvätiť. Boli to žemle, posekaná šunka, k tomu sa pridala posekaný petržlen, korenie, vajíčka a po premiesení sa táto zmes upiekla v peci na plechu.

Veľkonočná nedeľa:

Svätia sa veľkonočné jedlá /vajíčka, koláč, šunka/ a stým "svätým" sa ponáhľajú domov, aby vrah robota dobre ubúdala po celý rok. Svätené vajíčka sa krájajú na štvrtky a vymieňajú medzi členmi rodiny, to aby sa vo svete nestratili a navzájom sa našli. Omrvinky sa hádzu do ohňa, niekde rybám do studne, aby sa ako posvätené nezneuctili.

Veľkonočný pondelok:

Už včas ráno začnú chodiť mládenci buď po jednom, alebo hromadne šibať po domoch, kde majú dievčatá. Menej je zvykom oblievať. Šibačka trvá celý týždeň a zúčastňujú sa jej aj ženáci. Ešte na veľkonočné nedeľné popoludnie začne chlapčenská rozháňacka s korbáčmi. Šibačov pohostia podľa veku, malých koláčmi, vajíčkom, alebo peniazmi, väčších "tvrdým", či nejakým likérom, niekde aj kraslicami. Farbu na kraslice prv dievčatá nekupovali, farbili ich tým, čo bolo doma. Tak napríklad na zeleno farbili odvarom oziminy, na čierno čiernou kávou, na hnedo odvarom cibulových šúp a zvlášť pekné kraslice farbili v peknom, kvetovanom atlaste. Robili to tak, že už vopred uvarené vajíca zabalili do kúska atlasu, nato obalili ešte jednu čistú handru a cvernou zaviazali. Takéto vajíčka ponorili na niekoľko minút do vriacej vody. Hotové rozbalili /vzor z atlasovej látky sa na ne pekne odtlačil/ a pomastili ich, aby dostali pekný lesk. Dnes sa farbí podobným spôsobom, len namiesto atlasovej látky sa používa vzorkový papier z obchodu. Tiež domáce farbivá /cibuľa, oziminy a pod./ sa už nepoužívajú a farbí sa kúpenými farbami.

Spracované podľa obecnej kroniky

Milé deti a mladí

Veľká Noc pred dvermi

Iste ste postrehli, že Veľkonočné udalosti je niečo výnimočné v živote kresťanov, keď sa na toto obdobie pripravujeme až štyridsať dní. Presne toľko sa na svoju verejnú činnosť pripravoval náš Učiteľ. Sväté písmo

ohlasuje smrť a zmŕtvychvstanie, nanebovstúpenie a zoslanie Ducha – teda to, čo Ježišovi učeníci naozaj prežili a čoho boli svedkami. Dokonca túto pravdu neváhali potvrdiť stratou vlastného života.

Vy deti a mladí však vnímate aj iný rozmer Veľkej Noci. Je to zdroj života, jar – v ktorej šibú nové výhonky a púčiky a v ktorej sa mládež vzájomne lepšie spoznáva v šibačkových radovánkach.

Čo si o Veľkej Noci, jari a šibačke myslia mladí?

Lenka: Na Veľkú Noc pečieme veľkonočného baránka.

Adriana: Chudák baránok.

Lenka: To je tortový baránok. Zdobí nám veľkonočný stôl.

Janka: Veľká Noc je veľmi dôležité obdobie, ktorým si pripomíname že Ježiš vstal z mŕtvych.

Marika: Obrady Veľkého týždňa sú krásne a silné symboly. No najviac ma oslovuje, keď sa po zmŕtvychvstaní rozozvučia všetky zvony. Naše srdce je rovnako rozozvučané. Celú rodinu preniká sviatočná atmosféra. Všetci sa stretáme a sme si bližší.

Lucia: Obrady Veľkej Noci sú veľmi zvláštne. Dejú sa len v tomto období.

Simonka: Páči sa mi, že máme na Veľkú Noc čistejšie srdiečka.

Petra: Po pôste sme čistejší – ako osprchovaní.

Marika: Áno, pôst i ja chápem ako očistenie, zamyslenie sa sami nad sebou – čo by sme chceli v živote dokázať. Veľká Noc – to je nová jar v človeku.

Mária: Jar ma fascinuje. Príroda je plná kvetov, života.

Všetci: To môžeme potvrdiť. Je to ako nové prebudenie.

Janka: Veľká Noc a jar – to beriem, ale šibačka je na nič dobrá. Človek musí mať prichystanú hľbu šiat, lebo je stále mokrá. Chalani vás zmlátia a ešte im musíte niečo dať. To je drzosť!

(smiech...všetky baby pritakávajú, rozbúri sa ohnivá feministicky podfarbená debata)

Lenka: Veru. Na Veľkú Noc sa teším, lebo je to sviatok, ale na šibačku a oblievačku sa neteším. Teším sa, že k nám ráno prídu bratraci a kamaráti.

Lucia: Je dobré, že chodia chalani šibať. Nemusíme my ísť za nimi. Veď aj oni budú mokri.

Danka: Chalani by si zaslúžili dostať a nie my. Je to nespravodlivé.

Martin: Na šibačku sa teším preto, že baby poriadne vyšibem, zarobím si a kúpim si psa. ("juch")

Lucia: Potom že sú baby chudobné, keď nič nedostanú, len bitku.

Lenka: U nás to na Veľkú Noc vyzerá veľmi pekne. Zdobíme dom, farbíme vajička. Je to krása.

Všetci: Na upratovanie sa asi neteší nikto, ale nikto nepopiera, že je veľmi potrebné.

Na záver: Poriadok je potrebný pre slávnostnú atmosféru, pokoj a radosť. Nielen v byte, ale najmä v srdci. Zmena by mala byť viditeľná v našom myslení i skutkoch.

Števo: Želám vám veľa šibačov a vody!

Srdce

*Srdcom cítiš lásku,
srdcom miluješ.
Srdcom vidíš krásu,
ak sa rozhliaadneš.*

*No nie je len srdce
ktorým miluješ.
Je i srdce také,
ktorým ubližuješ.*

*Srdce nie je len kamenné,
alebo to, ktoré ľúbi.
Je i srdce medové,
srdce, ktoré chutí.*

*Ak je v našom srdci
láska, bije s radosťou.
Zatiaľ čo to kamenné
bije márnosťou.*

Janka Babišová

Slávny francúzsky povrazolezec BLONDIN

r. 1859 prešiel po povraze ponad Niagarské vodopády z jednej strany na druhú. Ale to nebolo všetko.

Na spiatocnej ceste si vzal na plecيا ešte jedného muža a prešiel bezpečne ponad zúrivé vlny vo veľkej výške. Keď skončil tento bravúrny kusok, spýtal sa istého diváka, ktorý pozoroval scénu:

"Tak čo, bratku, veríš, že môžem preniesť chlapa na pleciach ponad Niagarské vodopády?" Muž bez váhania odpovedal: "Pravdaže verím, veď som to videl na vlastné oči."

"Ak veríš - pokračoval Blondin - chcel by si byť tým chlapom?" To bola otázka, na ktorú nečakal náš "veriaci" chlapík. Zvrtol sa a utekal preč.

Tak robíme aj my, keď ústami vyslovujeme "verím", ale keď pride chvíľa, v ktorej požaduje od nás životné vyznanie nejakého článku viery, vtedy zaváhame a nemáme odvahy vypovedať to slovo, pretože sa otrasie dôvera v Pána Boha.

FARSKÉ OZNAMY

Sv. omše v týždni

Suchá : pondelok-piatok 18,00 hod.

prvý piatok v mesiaci: Zvončín 7,30 hod., prvá sobota v mesiaci: 7,00 hod., sv. omša s meditáciou

Košolná : streda 17,00 hod., Zvončín : štvrtok 17,00 hod.

Zelený štvrtok - Suchá o 18,00 hod.

Veľký piatok - Suchá - 17,00 obrady,
adorácia pri Sviatosti Oltárnej

Svätá sobota - Suchá - 19,00 hod.

Veľkonočný pondelok - Košolná 7,30 h., Zvončín - 9,00 h.
Suchá 10,30 hod.

Spoločná spoveď - 11. 4. 2001 od 14,30 - 16,00 hod.

Sv. omše v nedeľu a vo sviatok

1. apríl - Piata pôstna nedeľa

Zvončín : 18,00 hod. v sobotu večer s platnosťou na nedeľu
Suchá: 7,30 hod. a 10,30 hod., Košolná: 9,00 hod.

8. apríl - Nedeľa utrpenia Pána (Kvetná)

Košolná : 18,00 hod. v sobotu večer s platnosťou na nedeľu
Suchá: 7,30 hod. a 10,30 hod., Zvončín: 9,00 hod.

15. apríl - Veľkonočná nedeľa

Zvončín : 18,00 hod. v sobotu večer s platnosťou na nedeľu
Suchá: 7,30 hod. a 10,30 hod., Košolná: 9,00 hod.

22. apríl - Druhá veľkonočná nedeľa

Košolná : 18,00 hod. v sobotu večer s platnosťou na nedeľu
Suchá: 7,30 hod. a 10,30 hod., Zvončín: 9,00 hod.

29. apríl - Tretia veľkonočná nedeľa

Zvončín : 18,00 hod. v sobotu večer s platnosťou na nedeľu
Suchá: 7,30 hod. a 10,30 hod., Košolná: 9,00 hod.

Marec v našej farnosti**Pokrstení:**

Miroslav Kobetič, 11. 10. 2000

Radovan Čech, 23. 2. 2001

Zosnulí:

Anna Fridrichová, r. Tollarovičová, 71 r., Suchá n/P.

Ernestína Klimová, r. Hrčková, 67r., Suchá n/P.

Farský mesačník ^{DUCHOVNÉ} OZVENY

Vychádza každú poslednú nedeľu predch. mesiaca. Vydáva Rímskokatolícka cirkev, farnosť Suchá nad Parnou č. 431, PSČ 919 01, tel.: 0805/558 01 44. Zodpovedný redaktor: Mgr. Peter Cibira, farár. S povolením Arcibiskupského úradu v Trnave, dňa 3.8.1998, č. 2663/98.

Cena: dobrovoľný príspevok

APRÍL 2001

Ne	1	Piata pôstna nedeľa
Po	2	Franatíšek z Paoly
Út	3	Richard, biskup
St	4	Izidor, biskup, učiteľ Cirkvi
Št	5	Vincent z Ferrari, kňaz
Pi	6	Celestín, pápež
So	7	Ján Krstiteľ de la Salle, kňaz
Ne	8	Nedeľa utrpenia Pána (Kvetná)
Po	9	Demeter
Út	10	Ezechiel
St	11	Stanislav, biskup, mučeník
Št	12	Zelený štvrtok, Július I., pápež
Pi	13	Veľký piatok, Martin I., pápež
So	14	Svätá (Veľká) sobota, Justína
Ne	15	Veľkonočná nedeľa
Po	16	Veľkonočný pondelok, Bernadeta, panna
Út	17	Anicét, pápež
St	18	Konrád z Parzhamu
Št	19	Lev IX., pápež
Pi	20	Bohumil
So	21	Anzelm, biskup, učiteľ Cirkvi
Ne	22	Druhá veľkonočná nedeľa
Po	23	Vojtech, biskup, mučeník
Út	24	Juraj, mučeník
St	25	Marek, evanjelista
Št	26	Klétus a Marcelín, pápeži
Pi	27	Zita
So	28	Peter Chanel, kňaz, mučeník
Ne	29	Tretia veľkonočná nedeľa
Po	30	Pius V., pápež

Redakcia Duchovných ozvien sa ospravedlňuje za nadštandardne veľké množstvo chýb, pretože minulé číslo neprešlo korektúrou.